

Lege cu privire la antreprenoriat

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Obiectul și scopul legii

(1) Prezenta lege stabilește cadrul normativ de bază privind desfășurarea activității de antreprenoriat în Republica Moldova.

(2) Scopul prezentei legi este stabilirea regulilor clare și previzibile pentru inițierea și desfășurarea activității de antreprenoriat.

Articolul 2. Obiectivele legii

Prezenta lege urmărește realizarea următoarelor obiective:

- a) crearea unui cadru normativ care să favorizeze inițiativa antreprenorială și dezvoltarea întreprinderilor;
- b) promovarea procedurilor administrative simple privind inițierea și desfășurarea afacerilor;
- c) eliminarea barierelor birocratice pentru facilitarea accesului pe piață;
- d) promovarea transparenței și integrității în desfășurarea activităților economice;
- e) asigurarea unui mediu concurențial liber;
- f) stimularea participării femeilor în antreprenoriat prin măsuri dedicate de sprijin și acces la finanțare și resurse, precum și promovarea inițiativelor care contribuie la reducerea decalajului de gen în mediul de afaceri;
- g) încurajarea educației și formării inițiale și continue în domeniul antreprenoriatului, cu accent pe dezvoltarea competențelor necesare inițierii, gestionării și dezvoltării sustenabile a afacerilor.

Articolul 3. Noțiuni

În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni semnifică:

activitate economică - orice activitate desfășurată în mod continuu, care implică producția, schimbul, distribuția și consumul de bunuri, lucrări sau servicii, având scopul de a satisface nevoile pieței, de a genera valoare economică, de a obține profit sau de a atinge obiective sociale, inclusiv prin contribuții la bunăstarea comunității;

activitate individuală de întreprinzător (activitate independentă) – activitate economică desfășurată de către o persoană fizică în mod individual, fără a constitui o formă organizatorico-juridică, prestată în schimbul unei remunerații;

antreprenor (întreprinzător) - persoană fizică sau juridică care inițiază, organizează și gestionează o afacere, având ca scop obținerea de profit;

antreprenoriat (activitate de antreprenoriat, activitate de întreprinzător, afacere) – activitate economică desfășurată de persoane fizice sau juridice în mod independent, din proprie inițiativă, în numele lor, pe riscul propriu și sub răspunderea lor patrimonială cu scopul obținerii unui profit;.

Activitatea efectuată conform contractului de muncă nu este considerată antreprenoriat;

antreprenoriat feminin – activitate de antreprenoriat desfășurată de femei în calitate de fondatoare, acționare/asociate, cu o participație mai mare de 50% din afacere sau/și sunt administratoare ale unei întreprinderi, având drept scop dezvoltarea și gestionarea unei afaceri, generarea de profit și crearea de valoare economică și socială;

economie socială - totalitatea entităților de drept privat autonome care furnizează bunuri și servicii membrilor lor sau societății, înglobând forme de organizare precum cooperativele, societățile mutuale, asociațiile (inclusiv organizațiile caritabile), fundațiile sau întreprinderile sociale, precum și alte forme juridice, care funcționează în conformitate cu principiile enumerate la art. 10 al prezentei Legi;

categorii vulnerabile ale populației - persoanele și familiile defavorizate, precum și persoanele supuse riscului de excluziune socială, inclusiv tinerii care nu sunt integrați în nicio formă de ocupație, educație sau formare (tinerii NEET);

firmă – denumirea sub care antreprenorul își desfășoară activitatea și este înregistrat în Registrul de stat al unităților de drept;

întreprindere - orice entitate, indiferent de forma sa juridică, care desfășoară o activitate economică, inclusiv entitățile angajate într-o activitate artizanală sau în orice alte activități în mod individual sau în familie și asociațiile angajate în mod regulat în activități economice;

întreprindere socială - reprezintă o entitate de drept privat care furnizează bunuri și servicii pentru piață în mod antreprenorial și în conformitate cu principiile și caracteristicile economiei sociale, motivul activității sale economice constând în obiective sociale sau de mediu. Întreprinderile sociale pot fi înființate sub diverse forme juridice;

întreprindere socială de inserție - întreprinderea socială care are ca scop crearea locurilor de muncă și încadrarea, în mod prioritar, a persoanelor din categoriile defavorizate ale populației;

mediu de afaceri - totalitatea condițiilor normative, economice, sociale, politice și tehnologice în care o întreprindere își desfășoară activitatea. Acesta include factori precum legislația comercială, politicile fiscale, concurența, infrastructura, accesul la piețe, cultura antreprenorială și relațiile de afaceri;

motiv imperativ de interes general – rațiuni obiective care justifică stabilirea unui regim de autorizare, pentru a asigura: ordinea publică; siguranța publică; sănătatea publică; păstrarea echilibrului financiar al sistemului de securitate socială; protecția consumatorilor și a lucrătorilor; loialitatea tranzacțiilor comerciale; combaterea fraudei; protecția mediului; sănătatea animalelor; proprietatea intelectuală; conservarea patrimoniului național istoric și artistic; obiectivele de politică socială și de politică culturală, precum și orice alte considerente calificate ca motive imperative de interes general;

regim de autorizare (autorizarea activității de întreprinzător) - orice procedură care obligă antreprenorul sau beneficiarul să facă demersuri pe lângă autoritatea competentă în scopul obținerii unei decizii formale sau a unei decizii implicite referitoare la accesul la o activitate antreprenorială sau la exercitarea acesteia;

sandbox legislativ - mecanism controlat, instituit de o autoritate publică, care permite testarea unor inovații care se referă la produse, servicii, tehnologii sau modele de afaceri, într-un cadru supravegheat, limitat și temporar, cu derogări parțiale sau condiționate de la cadrul normativ aplicabil;

start-up - întreprindere cu o vechime de cel mult 10 ani de la înființare, care corespunde cel puțin unei caracteristici: dezvoltă produse și/sau servicii inovatoare prin utilizarea tehnologiilor informaționale; cu potențial de scalabilitate rapidă; care operează sub un model de afaceri disruptiv.

Articolul 4. Principiile de bază de desfășurare a activității de antreprenoriat

Activitatea de antreprenoriat se desfășoară cu respectarea următoarelor principii:

a) *libertatea economică și egalitatea de șanse* – activitatea de antreprenoriat se desfășoară în mod independent și autonom, fără restricții nejustificate, în condiții de egalitate, fără a fi îngrădită în drepturi indiferent de naționalitate, cetățenie, rasă, gen, religie, poziție socială, apartenență politică, origine etnică, dizabilități, precum și orice alt criteriu discriminatoriu;

b) *protecția drepturilor antreprenorilor* - antreprenorii beneficiază de protecția legală a drepturilor lor, inclusiv dreptul la proprietate, libertatea contractuală;

c) *concurența loială* – activitatea de antreprenoriat se desfășoară în condiții echitabile, fără utilizarea de practici abuzive, înșelătoare sau anticoncurențiale, cu respectarea legislației în domeniul concurenței;

d) *accesul echitabil la piețe și achiziții publice* – statul garantează accesul egal al antreprenorilor la piețele interne și internaționale, precum și la procedurile de achiziții publice, prevenind orice formă de favoritism sau discriminare;

e) *proceduri administrative simple* - statul asigură un cadru administrativ eficient, simplu și digitalizat, care facilitează inițierea, desfășurarea dezvoltarea și încetarea activității de antreprenoriat, reducând birocrăția și timpul necesare inițierii și desfășurării activității acesteia;

f) *transparența* – antreprenorii au obligația să asigure transparența activităților economice, publicarea informațiilor relevante privind structura de proprietate, performanțele financiare și alte informații, în conformitate cu dispozițiile legale aplicabile;

g) *responsabilitatea corporativă* – antreprenorii iau măsuri care protejează interesele părților implicate, inclusiv salariați, clienți și furnizori, prin respectarea dispozițiilor legale privind integritatea, prevenirea corupției și gestionarea conflictelor de interese, asigurând astfel o conduită etică și sustenabilă în activitatea economică;

h) *sustenabilitatea și responsabilitatea de mediu* – activitatea de întreprinzător se desfășoară cu respectarea principiilor dezvoltării durabile, protecției mediului și utilizării responsabile a resurselor naturale;

i) *responsabilitatea și incluziunea socială* – antreprenorii desfășoară activități economice într-un mod etic și sustenabil, asumându-și un rol activ în respectarea drepturilor angajaților, sprijinirea comunității și promovarea incluziunii sociale. În acest sens, antreprenorii au responsabilitatea de a adopta practici de responsabilitate socială care să contribuie la bunăstarea comunităților locale, inclusiv prin susținerea inițiativelor în domeniul educației, sănătății și coeziunii sociale, asigurând astfel dezvoltarea echilibrată și durabilă a societății;

j) *protecția investițiilor* – statul garantează dreptul investitorilor, persoane fizice sau juridice, locali sau străini, de a beneficia de un mediu de afaceri stabil, echitabil și predictibil, asigurând tratament just și nediscriminatoriu, protecția împotriva exproprierii abuzive, libera transferabilitate a capitalului și profiturilor, precum și transparența și stabilitatea cadrului normativ aplicabil investițiilor.

Capitolul II

FORME DE ANTREPRENORAT

Articolul 5. Condiții generale de desfășurare a activității de antreprenoriat

(1) Activitatea de antreprenoriat poate fi desfășurată în condițiile legii de orice persoană fizică sau juridică, rezidentă sau nerezidentă, care, nu este supusă unor restricții impuse de legislație sau instanțele de judecată.

(2) Activitatea de antreprenoriat poate fi desfășurată de către tineri cu vârsta cuprinsă între 16 - 18 ani, prin înființarea firmelor de exercițiu, sub forma unei societăți cu răspundere limitată;

(3) Desfășurarea anumitor activități economice poate fi condiționată de anumite regimuri de autorizare în conformitate cu prevederile legislației.

(4) Activitatea de antreprenoriat este supusă obligațiilor fiscale, inclusiv plății impozitelor, taxelor, contribuțiilor de asigurări sociale, primelor de asigurare medicală și altor plăți, în conformitate cu legislația fiscală și alte acte normative aplicabile.

(5) Activitățile economice desfășurate în Republica Moldova sunt specificate în Clasificatorul Activităților din Economia Moldovei (CAEM), care stabilește sistemul de clasificare și codificare a activităților economice, constituind mecanismul de bază pentru colectarea și furnizarea de date statistice privind activitățile economice în domeniul statisticii economice.

Articolul 6. Forme de desfășurare a activității de antreprenoriat

(1) Activitatea de antreprenoriat poate fi desfășurată sub următoarele forme organizatorico-juridice:

- a) societate comercială:
 - societate în nume colectiv;
 - societate în comandită;
 - societate pe acțiuni
 - societate cu răspundere limitată;
 - societate cu răspundere limitată - firmă de exercițiu.
- b) Cooperativă:
 - cooperativă de producție;
 - cooperativă de întreprinzător;
- c) întreprindere de stat sau municipală;
- d) alte forme organizatorico-juridice prevăzute de legislație.

(2) Activitatea de antreprenoriat poate fi desfășurată de persoane fizice fără constituirea unei personalități juridice, sub următoarele forme:

- a) întreprinzător individual;
- b) ferma de familie (gospodărie țărănească);
- c) antreprenor liber profesionist;
- d) alte forme prevăzute de legislație.

(3) Antreprenorul care desfășoară activitate fără constituirea unei personalități juridice se prezintă în cadrul raporturilor juridice din nume propriu și poartă răspundere nelimitată pentru obligațiile asumate cu întreg patrimoniul său, cu excepțiile prevăzute de legislație

(4) Activitatea antreprenorului care desfășoară activitate fără constituirea unei personalități juridice este reglementată de legislația de specialitate și de Codul fiscal nr. 1163/1997.

Articolul 7. Desfășurarea activității de antreprenoriat de către organizațiile necomerciale

(1) Organizațiile necomerciale sunt în drept să desfășoare activitate economică în condițiile prevăzute de Legea nr.86/2020 cu privire la organizațiile necomerciale.

(2) Veniturile obținute de către organizațiile necomerciale din activitatea economică nu se distribuie între membrii acesteia, dar sunt utilizate în realizarea scopurilor statutare ale organizației necomerciale.

Articolul 8. Libertatea alegerii formei de desfășurare a activității de antreprenoriat

(1) Persoanele care intenționează să desfășoare activitate antreprenorială sunt libere să-și aleagă forma de organizare juridică care să corespundă modelului de afaceri planificat.

(2) În temeiul unor legi speciale pot fi stabilite limitări privind formele de organizare permise pentru anumite tipuri de activități economice, cum ar fi, dar fără a se limita la activități bancare, de asigurare sau alte domenii specializate. În aceste cazuri, expres prevăzute de legislația specială, se impun anumite forme de organizare juridică, aplicabile respectivelor sectoare.

(3) Antreprenorii care desfășoară activități supuse unor reglementări speciale au obligația de a respecta cerințele prevăzute de legislația specială aplicabilă în privința formei de organizare juridică și a condițiilor de autorizare prevăzute pentru desfășurarea acelor tipuri de activități economice.

(4) Antreprenorii care dezvoltă produse, servicii sau modele de afaceri inovatoare pot solicita desfășurarea activității într-un regim de testare controlată (sandbox legislativ), în condițiile stabilite prin acte normative speciale.

Articolul 9. Drepturile și obligațiile întreprinderii

(1) Întreprinderea, în conformitate cu legislația în vigoare, are dreptul:

- a) să practice, sub firmă proprie, activitate de antreprenoriat;
- b) să procure (să atragă) de la alte persoane juridice și persoane fizice bunuri și drepturi patrimoniale (inclusiv asupra proprietății intelectuale) în scopul practicării activității de antreprenoriat;

- c) să participe cu patrimoniul său la activitatea altor întreprinderi;
 - d) să utilizeze, în cadrul activității sale, orice resurse, inclusiv naturale, informative și intelectuale;
 - e) să-și stabilească, în mod independent, genurile de activitate, să-și formeze programul de producție, să-și aleagă furnizorii și beneficiarii producției fabricate (lucrărilor și serviciilor prestate), să execute, pe bază de contract, lucrări la comanda statului;
 - f) să stabilească, prețurile și tarifele la producția fabricată (lucrările și serviciile prestate);
 - g) să deschidă conturi la bancă și/sau conturi de plăți în scopul efectuării tuturor genurilor de operațiuni de decontare, creditare, încasare etc.;
 - h) să angajeze lucrători și să concedieze lucrătorii angajați, să încheie contracte de prestări servicii sau efectuare de lucrări;
 - i) să stabilească, în mod independent, formele, quantumul retribuirii muncii și alte tipuri de venituri ale persoanelor angajate;
 - j) să fie operator al relațiilor economice externe;
 - k) să efectueze operațiuni valutare;
 - l) să dispună liber de beneficiul (venitul) obținut de pe urma activității de antreprenariat, care rămâne după achitarea impozitelor și a altor plăți obligatorii;
 - m) să beneficieze de orice venit personal;
 - n) să se folosească de serviciile sistemului asistenței sociale de stat al asigurării medicale și sociale;
 - o) să atace în instanța judecătorească competentă acțiunile autorităților ale administrației publice și ale altor organe care îi lezează drepturile sau interesele legitime.
- (2) Întreprinderea, în conformitate cu legislația în vigoare, este obligată:
- a) să respecte regulile de comportament pe piață în condițiile concurenței libere, drepturile și interesele legitime ale consumatorilor să asigure calitatea cuvenită a mărfurilor fabricate, a lucrărilor și serviciilor prestate;
 - b) să respecte cerințele legislației privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului;
 - c) să obțină autorizările activității de întreprinzător pentru genurile de activitate care se desfășoară în bază de regim de autorizare;
 - d) să încheie contracte (acorduri) de muncă cu cetățenii pe care îi angajează la lucru, după caz, și contracte colective cu sindicatele care reprezintă interesele colectivelor de muncă.
 - e) să nu se opună asocierii în sindicate a lucrătorilor angajați pentru a-și apăra drepturile și interesele social-economice;

f) să păstreze mijloacele bănești în bănci, societăți de plată, societăți emitente de monedă electronică și/sau la furnizori de servicii poștale și să se achite cu bugetul public național, angajații, creditorii, precum și să onoreze celelalte obligații de plată prin sistemul financiar-bancar și/sau sistemele de plăți, în modul stabilit de actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei;

g) să remunereze lucrătorii angajați la un nivel care să nu fie inferior cuantumului minim garantat al salariului în sectorul real;

h) să asigure în conformitate cu contractele (acordurile) de muncă încheiate, crearea unor condiții normale de muncă, respectarea tehnicii securității, normelor de producție și sanitare, ale securității antiincendiară, precum și protecția mediului înconjurător;

i) să efectueze asigurarea socială și alte tipuri de asigurare obligatorie a lucrătorilor angajați;

j) să prezinte rapoarte statistice și financiare, în conformitate cu legislația;

k) să păstreze, conform termenelor stabilite, documentele create în procesul activității sale, iar în caz de încetare a activității, să transmită în arhiva de stat documentele ce fac parte din Fondul Arhivistic al Republicii Moldova și documentele privind personalul scriptic.

Articolul 10. Economia socială

(1) Economia socială se bazează pe următoarele principii:

a) prevalența oamenilor, precum și a obiectivului social sau de mediu în raport cu profitul;

b) reinvestirea cel puțin 90% din profit și a excedentelor pentru a-și urmări în continuare scopurile sociale sau de mediu și pentru a desfășura activități în interesul membrilor/utilizatorilor („interes colectiv”) sau al societății în general („interes general”);

c) guvernanta democratică sau participativă.

(2) Economia socială are următoarele obiective:

a) consolidarea coeziunii economice și sociale;

b) ocuparea forței de muncă;

c) dezvoltarea serviciilor sociale.

d) dezvoltarea durabilă a comunităților locale.

(3) Îndeplinirea obiectivelor prevăzute la alin. (2) se realizează, în principal, prin următoarele activități de interes general:

a) crearea locurilor de muncă și încadrarea, în mod prioritar, a persoanelor din categoriile vulnerabile ale populației;

b) protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități și ale familiilor lor în scopul incluziunii sociale a acestora;

c) promovarea posibilităților de încadrare a persoanelor din categoriile vulnerabile ale populației prin realizarea serviciilor de intermediere a muncii, de informare și consiliere profesională, de orientare și formare profesională, de consultanță și asistență la inițierea unei activități de întreprinzător;

d) realizarea activităților care să contribuie la implementarea politicilor publice de dezvoltare regională, inclusiv reducerea dezechilibrelor dintre nivelurile de dezvoltare social-economică în regiuni și în interiorul lor, consolidarea oportunităților financiare, instituționale și umane pentru dezvoltarea social-economică a regiunilor, susținerea activității autorităților administrației publice locale și a colectivităților locale, orientată spre dezvoltarea social-economică a localităților și coordonarea interacțiunii lor cu strategiile și programele naționale, de sector și regionale de dezvoltare;

e) prestarea și dezvoltarea serviciilor sociale, precum și spre asigurarea sustenabilității financiare în vederea dezvoltării și extinderii serviciilor sociale;

f) promovarea activităților de protecție a mediului;

g) gestionarea deșeurilor în scopul reducerii acestora și reintroducerii lor maxime în circuitul economic, precum și în scopul prevenirii poluării mediului;

h) promovarea activităților de protecție a patrimoniului național;

i) realizarea activităților de turism și sport în scopul recreerii și al socializării;

j) realizarea activităților extrașcolare;

k) realizarea activităților din domeniile educației, culturii, ocrotirii sănătății, protecției și asistenței sociale, a celor ce țin de creșterea bunăstării și dezvoltarea comunitară, dacă aceste activități sînt îndreptate exclusiv spre consolidarea coeziunii economice și sociale și creșterea incluziunii sociale.

(4) Lista genurilor de activitate din domeniile prevăzute la alin. (3) se stabilește de Guvern

Articolul 11. Măsuri de sprijin și încurajare a întreprinderilor sociale

(1) Statul susține dezvoltarea întreprinderilor sociale prin măsuri de sprijin și încurajare, în conformitate cu documentele de politici și cu cadrul normativ din domeniul de specialitate.

(2) Întreprinderile sociale și întreprinderile sociale de inserție beneficiază de:

a) scutire la plata taxei de înregistrare de stat a întreprinderii și a taxei de înregistrare a modificărilor la actele statutare ale întreprinderii;

b) scutire de plată a impozitului pe profitul nedistribuit;

c) dreptul de participare la procedurile de atribuire a contractelor de achiziții publice, conform unor condiții speciale, prin care se urmărește obținerea unor efecte de ordin social, care trebuie realizate de operatorii economici în

conformitate cu legislația privind achizițiile publice și documentația de atribuire elaborate de autoritatea contractantă;

d) suport financiar din partea statului prin intermediul programelor de stat de susținere a antreprenoriatului.

(2) Întreprinderile sociale de inserție pot beneficia de următoarele măsuri de sprijin din partea autorităților administrației publice locale:

a) atribuirea în folosință a unor spații și/sau terenuri aflate în proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale, gratuit sau la un preț de chirie stabilit conform Legii bugetului de stat pentru anul respectiv, cu aplicarea coeficientului de ramură privind utilizarea încăperii/suprafeței amenajate (K3), aplicabil organizațiilor obștești ale persoanelor cu dizabilități și întreprinderilor acestora. Acordarea acestor măsuri de sprijin se realizează pe baza unor criterii clare stabilite prin regulamente aprobate de administrația publică locală, în scopul desfășurării activităților și îndeplinirii obiectivelor statutare ale întreprinderii sociale de inserție, în domenii de interes prioritar, conform documentelor de dezvoltare strategică ale administrației publice locale;

b) sprijin în promovarea produselor realizate și/sau furnizate, serviciilor prestate ori lucrărilor executate în cadrul comunității, precum și în identificarea unor piețe de desfacere pentru acestea;

c) alte facilități și scutiri de taxe și impozite, acordate de autoritățile administrației publice locale în condițiile legii.

CAPITOLUL III

INIȚIEREA ACTIVITĂȚII DE ANTREPRENORAT

Articolul 12. Înregistrarea formei de desfășurare a activității de întreprinzător

(1) Activitatea de antreprenoriat poate fi inițiată și desfășurată după înregistrarea formei organizatorico-juridice sau altei forme de desfășurare a activității de antreprenoriat.

(2) Procedura de înregistrare de stat a formei organizatorico-juridice sau altei forme de desfășurare a activității de antreprenoriat este reglementată de Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali și alte acte normative, după caz.

(3) Statul asigură că toate procedurile și formalitățile cu privire la înregistrarea, autorizarea și desfășurarea activității de întreprinzător pot fi îndeplinite, de la distanță și prin mijloace electronice, care permit urmărirea stadiului procesării cererii până la soluționarea subiectului solicitării.

Articolul 13. Autorizarea activității de întreprinzător

(1) Statul poate impune obligativitatea obținerii unor autorizări a activității de întreprinzător, atunci când sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

a) regimul de autorizare nu este discriminatoriu în ceea ce îl privește pe antreprenor;

b) existența unui regim de autorizare este justificată de un motiv imperativ de interes general;

c) obiectivul urmărit prin instituirea unui regim de autorizare nu poate fi atins printr-o măsură mai puțin restrictivă, în special din cauză că un control ulterior ar fi tardiv pentru a fi, în mod real, eficient.

(2) Regimurile de autorizare sunt stabilite în actele normative și nicio autoritate publică nu poate impune unui antreprenor obținerea unor alte acte sau efectuarea altor acțiuni în vederea autorizării activității de întreprinzător, decât cele prevăzute de legislație.

(3) Lista autorizărilor activității de întreprinzător, taxele pentru obținerea autorizărilor, termenul de valabilitate, procedura de eliberare, suspendare și retragere a acestora sunt reglementate de Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător.

(4) Statul asigură antreprenorilor accesul la informația privind regimurile de autorizare prin plasarea informației despre modalitatea de autorizare de către autoritățile emitente pe site-urile web oficiale ale acestora și pe portalul guvernamental de date.

Articolul 14. Domenii de activitate destinate exclusiv întreprinderilor de stat pentru desfășurarea activităților economice

Exclusiv întreprinderile de stat pot desfășura activități economice în următoarele domenii:

a) supravegherea și tratamentul bolnavilor care suferă de narcomanie, boli contagioase periculoase și deosebit de periculoase, inclusiv de boli dermatovenerice infecțioase, precum și de boli psihice în forme agresive și eliberarea avizelor corespunzătoare;

b) efectuarea expertizei pentru determinarea pierderii temporare sau stabile a capacității de muncă, precum și a examenelor și controalelor medicale periodice și preventive decretate ale cetățenilor;

c) tratamentul animalelor ce suferă de boli deosebit de periculoase;

d) confecționarea ordinelor și medaliilor;

e) producerea emblemelor ce confirmă achitarea impozitelor și taxelor de stat;

f) prestarea serviciilor poștale rezervate, confecționarea timbrelor poștale;

g) producerea și comercializarea tehnicii militare speciale și de luptă, a substanțelor explozive (cu excepția prafului de pușcă), precum și producerea oricăror feluri de arme;

h) evidența de stat, înregistrarea de stat și inventarierea tehnică (inclusiv pașaportizarea) a bunurilor imobile, restabilirea documentelor pentru dreptul de proprietate și administrarea acestor bunuri;

i) imprimarea bancnotelor și baterea monedelor metalice, imprimarea valorilor mobiliare de stat;

j) efectuarea lucrărilor astrono-geodezice, gravimetrice, a lucrărilor în domeniul hidrometeorologiei;

k) efectuarea activității de pază la obiectivele prevăzute în anexa nr. 4 la Legea nr. 283/2003 privind activitatea particulară de detectiv și de pază.

Articolul 15. Aprobarea prealabilă a investițiilor de importanță pentru securitatea statului

(1) Statul întreprinde măsuri pentru a asigura protecția investițiilor realizate în domeniile de importanță pentru securitatea statului și creșterea transparenței acestora.

(2) Orice investitor potențial are obligația de a obține aprobarea prealabilă pentru desfășurarea unei activități investiționale în domeniile de importanță pentru securitatea statului, în conformitate cu prevederile Legii nr. 174/2021 privind mecanismul de examinare a investițiilor de importanță pentru securitatea statului.

CAPITOLUL IV INTERACȚIUNEA CU AUTORITĂȚILE PUBLICE

Articolul 18. Reglementarea activității de întreprinzător

(1) Elaborarea, implementarea și monitorizarea politicilor de reglementare a activității de antreprenoriat sunt realizate cu respectarea prevederilor Legii nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător.

(2) Propunerile de modificare a legislației în domeniul antreprenoriatului sunt consultate în mod obligatoriu cu asociațiile de afaceri și organizațiile reprezentative ale sectorului privat.

Articolul 19. Controlul de stat al activității de întreprinzător

(1) Statul asigură protecția vieții și sănătății consumatorilor, conformitatea produselor, lucrărilor și serviciilor furnizate de antreprenori prin planificarea și efectuarea controlului de stat al activității de întreprinzător.

(2) Controlul de stat asupra activității de întreprinzător se desfășoară în conformitate cu prevederile Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat.

Articolul 20. Platformele de cooperare și dialog în domeniul antreprenoriatului

(1) În vederea susținerii unui mediu de afaceri transparent și competitiv, antreprenorii au acces direct la platformele de dialog create de autoritățile publice, prin intermediul cărora își pot exprima opinia și pot contribui la procesul de elaborare a politicilor și reglementărilor în domeniul antreprenorial.

(2) Antreprenorii se pot asocia în diverse structuri reprezentative, precum asociații de afaceri, alianțe și rețele de business, pentru a promova interesele comune ale mediului de afaceri și a reprezenta colectiv punctele de vedere ale antreprenorilor în relația cu autoritățile publice.

(3) Asociațiile de afaceri au dreptul de a formula propuneri și recomandări către autoritățile publice, cu scopul de a optimiza politicile publice și a îmbunătăți cadrul de reglementare.

(4) Statul asigură condițiile necesare pentru ca opiniile și interesele antreprenorilor să fie examinate în procesul decizional, prin intermediul platformelor de dialog și a consultărilor publice, contribuind astfel la dezvoltarea unui mediu de afaceri adaptat nevoilor reale ale sectorului privat și la standardele internaționale aplicabile.

Articolul 21. Accesul la finanțare

(1) Antreprenorii au dreptul de a beneficia de acces la diverse surse de finanțare, inclusiv credite bancare, fonduri de investiții, subvenții guvernamentale și servicii de finanțare participativă, în scopul dezvoltării și susținerii activităților lor economice.

(2) Serviciile de finanțare participativă, inclusiv platformele de finanțare participativă, sunt recunoscute ca o metodă alternativă de atragere a capitalului, având rolul de a facilita conexiunea între antreprenori și investitori, prin promovarea proiectelor inovatoare și sustenabile.

(3) Autoritățile competente implementează măsuri de sprijin pentru antreprenori, inclusiv programe de informare și formare, în vederea facilitării accesului la finanțări și consolidării capacității acestora de a atrage resurse financiare, promovând astfel dezvoltarea antreprenoriatului și diversificarea economiei naționale.

(4) Dreptul de acces la finanțare în conformitate cu alin. (1) și (2) se realizează în limitele și condițiile stabilite de legislație, fiind supusă criteriilor de selectare, reglementărilor și procedurilor instituite de furnizorii de sprijin de stat.

Articolul 22. Suport pentru dezvoltarea antreprenoriatului

(1) Statul sprijină dezvoltarea antreprenoriatului prin politici și măsuri dedicate, aliniate obiectivelor naționale de dezvoltare economică și integrării europene, precum, dar fără a se limita la:

a) subvenții, cofinanțări sau acces la finanțare pentru antreprenorii care activează în sectoare prioritare;

b) implementarea unor programe de formare antreprenorială și dezvoltarea competențelor digitale;

c) stimulente specifice pentru promovarea antreprenoriatului feminin, inclusiv prin facilități de acces la finanțare, programe de formare, consiliere (coaching), mentorat, etc., pentru dezvoltarea afacerilor inovative și sustenabile.

d) acces la infrastructură de cercetare și inovare, cum ar fi incubatoarele de afaceri, parcurile tehnologiilor informaționale, clusterelor de inovație și altele.

(2) Colectarea și procesarea datelor statistice privind desfășurarea activităților de antreprenoriat se realizează inclusiv prin dezagregare pe antreprenoriatul feminin, entitățile economiei sociale și antreprenoriatul desfășurat de tineri, în scopul facilitării monitorizării și evaluării impactului măsurilor de sprijin, precum și al dezvoltării de instrumente și politici dedicate sprijinirii acestor segmente economice.

(3) În scopul stimulării antreprenoriatului în industriile prioritare, statul poate introduce facilități fiscale, cum ar fi:

a) reduceri sau scutiri de impozite pentru antreprenorii care desfășoară activități în domenii strategice sau care au nevoie de suport pentru dezvoltarea afacerii;

b) deductibilitatea cheltuielilor pentru cercetare și inovare;

c) implementarea de scheme de amortizare accelerată pentru investițiile în echipamente tehnologice și de infrastructură

d) alte facilități prevăzute de legislație.

CAPITOLUL V

DISPOZIȚII FINALE

Articolul 23. Dispoziții finale

(1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea termenului de 2 ani de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) La data intrării în vigoare a prezentei legi, Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, se abrogă.

(3) Guvernul, până la intrarea în vigoare a prezentei legi:

a) va prezenta propuneri Parlamentului privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;

b) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege;

c) va elabora și va adopta actele normative necesare pentru implementarea prezentei legi.

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul Legii cu privire la antreprenoriat

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul Legii cu privire la antreprenoriat a fost elaborat de Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, cu suportul parțial al USAID.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi este una învechită, cu multiple modificări, cu unele norme contradictorii cu prevederile Codului Civil, cu unele norme desuete, cu norme care nu sunt caracteristice reglementărilor generale cu privire la inițierea și desfășurarea afacerilor (contravenții, reglementări financiare, monopol fiscal de stat, etc.). De asemenea, în contextul ajustării legislației naționale la legislația Uniunii Europene (UE) a fost identificată necesitatea corelării definițiilor și normelor din legislația națională, precum și actualizarea reglementărilor aferente procesului de dezvoltare economică la condițiile și tendințele de dezvoltare economică globală. În acest context, sunt de notat următoarele.

La 6 septembrie 2023 a fost aprobat Programul național pentru Promovarea Antreprenoriatului și Creșterea Competitivității în anii 2023-2027 (PACC 2027). Unul dintre obiectivele generale îl reprezintă îmbunătățirea cadrului de reglementare a mediului de afaceri, care include, la rândul său, următoarele obiective specifice: crearea condițiilor favorabile activității antreprenoriale; digitalizarea proceselor administrative din cadrul instituțiilor publice și a serviciilor publice; creșterea economică sustenabilă și crearea condițiilor pentru promovarea și implementarea principiilor ESG (Mediu, Social și Guvernare). Responsabilitatea principală pentru coordonarea implementării Programului PACC 2023-2027 i-a fost atribuită Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării.

La 5 iunie 2024 Guvernul Republicii Moldova a adoptat Strategia națională de dezvoltare economică 2030. Documentul instituie un cadru cuprinzător de politică publică, transpune și detaliază direcțiile prioritare de intervenție și țintele stabilite în Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030” (SND 2030, aprobată prin Legea nr. 315/2022). Elemente definitorii pentru SND 2030 sunt angajamentele internaționale asumate de Republica Moldova conform Acordului de Asociere la UE (Titlul IV „Cooperarea economică și alte tipuri de cooperare sectorială” și Titlul V „Comerț și aspecte legate de comerț”), precum și cele care derivă din statutul de țară candidat pentru aderarea la Uniunea Europeană (UE).

Revizuirea Legii nr. 845/1992 este prevăzută în mai multe documente de politici. Astfel, elaborarea proiectului de act normativ rezultă din următoarele documente:

1) Planul național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2024-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 829/2023, Capitolul 20. „Politică industrială și antreprenorială”, acțiunea 10: „Proiect de lege de modificare a Legii nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi” (*acțiune preluată în proiectul PNA 2025-2029, Cap. 20, Anexa A, pct. 25*).

2) Programul de dezvoltare a antreprenoriatului și creștere a competitivității 2023-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 653/2023, Capitolul

X „Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2023-2025 a Programului național pentru promovarea antreprenoriatului și creșterea competitivității în anii 2023-2027, Obiectivul Specific 1.1. Crearea condițiilor favorabile activității antreprenoriale, acțiunea 1.1.11.: „Revizuirea Legii nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi în scopul coroborării acesteia cu Codul civil (sau elaborarea unei noi legi)”.

3) Planul național de reglementări pentru anul 2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 841/2024, pct. 63: ” Aprobarea proiectului de lege cu privire la antreprenoriat (Legea nr. 845/1992 în redacție nouă”.

Temeiul legal pentru aprobarea acestui proiect de act normativ este art. 6 lit. e) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern, art. 26 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate, art. 23 alin. (2) lit. c) al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Anual în Republica Moldova sunt înregistrate circa 2000 de întreprinderi noi, în 2022 numărul acestora ajungând la 41,5 mii întreprinderi active, sau cu 4,3% mai mult față de anul 2021. Ponderea întreprinderilor active este una constantă și constituie aproximativ 64% din numărul total de întreprinderi înregistrate.

Pe parcursul anului 2022 au fost desființate 2,2 mii întreprinderi. Rata de desființare⁶ a întreprinderilor, în perioada de referință, a constituit 5,3%, ceea ce reprezintă numărul de întreprinderi desființate raportat la numărul de întreprinderi active în anul de referință.

Din analiza clasamentelor internaționale se observă că autoritățile publice trebuie să depună eforturi mult mai însemnate în vederea ameliorării climatului de afaceri.

În raportul Doing Business 2020 al Băncii Mondiale, Republica Moldova ocupă locul 48 din 190 de țări la indicatorul "Dezvoltarea sectorului de afaceri".

În raportul Indicelui Libertății Economice 2023 realizat de Heritage Foundation, Republica Moldova se situează pe locul 96 din 180 de țări, înregistrând 58,5 de puncte, cu 2,8 puncte mai mult comparativ cu anul precedent. Republica Moldova se află pe locul 40 din 44 de țări din Europa, iar scorul general este sub media regională și mondială. Acest rezultat subliniază necesitatea de a continua reformele pentru liberalizarea economiei, reducerea birocrăției și îmbunătățirea climatului de afaceri.

Antreprenorii din Republica Moldova se confruntă cu multiple provocări printre care se numără: procedurile complicate și de durată în interacțiunile cu instituțiile publice; reglementările excesive; prevalența înaltă a economiei informale; dezvoltarea insuficientă a infrastructurii digitale și a competențelor/resurselor necesare pentru a utiliza tehnologia digitală în afaceri, ceea ce limitează creșterea și inovarea în companii; nivelul redus de adaptare a tehnologiilor informaționale; sectorul start-up-urilor digitale slab-dezvoltat; nivelul incipient al securității cibernetice și riscurile aferente.

Prin Programul național pentru Promovarea Antreprenoriatului și Creșterea Competitivității în anii 2023-2027 (PACC 2027), Guvernul Republicii Moldova a identificat ca prioritate strategică (obiectiv general) îmbunătățirea cadrului de reglementare a mediului de afaceri. Realizarea acestui obiectiv va reduce birocrăția și obstacolele administrative pentru întreprinderi, fapt ce va spori eficiența și flexibilitatea operațiunilor lor. Acest lucru va atrage mai mulți investitori, va crea un mediu mai favorabil pentru dezvoltarea afacerilor

existente și va stimula înființarea de noi întreprinderi. În final, se va crea un climat economic mai atractiv, care va stimula creșterea economică și va genera noi oportunități de afaceri.

Intervenția legislativă, prin adoptarea unei noi Legi a antreprenoriatului este una esențială, din următoarele considerente. Legea nr. 845/1992 nu se află în concordanță cu prevederile Codului Civil modernizat și nici legile speciale incidente, fiind marcată de utilizarea unor instituții desuete, a unor norme juridice contradictorii sau, după caz, perimate. Legea analizată este caracterizată de o suprareglementare sau o dublare a normelor prevăzute de alte acte normative în vigoare, în special Legea nr. 220/2007. Totodată, unele norme juridice ar trebui reglementate prin legi speciale sau, după caz, transferate în cuprinsul altor acte normative în vigoare.

Un aspect distinctiv al Legii nr. 845/1992 constă în reglementarea explicită a mai multor componente contravenționale, o practică ce nu mai este uzuală și nici recomandată conform normelor actuale de tehnică legislativă. Întrucât Republica Moldova dispune de un Cod Contravențional, toate componentele contravenționale sunt incluse în acesta, iar modificarea acestora se face exclusiv prin actualizarea Codului Contravențional. În urma analizei prevederilor Legii nr. 845/1992 în raport cu Codul Contravențional, au fost identificate multiple neconcordanțe, cele mai importante fiind: existența unor contravenții ce nu sunt reglementate de Codul Contravențional sau care diferă simțitor față de ultimul, limite diferite ale amenzii contravenționale stabilite în Legea nr. 845/1992 și Codul Contravențional, mărimea diferită a unității convenționale față de cea prevăzută de Codul Contravențional.

O problemă stringentă se referă la faptul că multiple norme juridice din cuprinsul Legii nr. 845/1992 nu ar trebui să se regăsească în conținutul acesteia, ci a unor alte acte normative.

De exemplu, întreprinderea cu statut de monopol fiscal ar trebui reglementată de Codul Fiscal, sau de Legea concurenței nr. 183/2012, sau de Legea nr. 246/2017 cu privire la întreprinderea de stat sau întreprinderea municipală.

Art. 7² al Legii nr. 845/1992 („Obligația privind aplicarea reducerilor echivalente pentru toate instrumentele și mijloacele de plată”) ar trebui transferat în Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior, Capitolul V¹: „Vânzarea produselor/serviciilor cu preț redus”.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Adoptarea actului normativ are următoarele obiective:

- crearea unui mediu favorabil pentru antreprenoriat și investiții și pregătirea economiei pentru aderarea la Uniunea Europeană;
- îmbunătățirea cadrului de reglementare a mediului de afaceri;
- promovarea digitalizării proceselor administrative din cadrul autorităților/instituțiilor publice și a serviciilor publice;
- promovarea transparenței și integrității în desfășurarea activităților economice și asigurarea unui mediu concurențial echitabil;
- încurajarea educației și formării în domeniul antreprenoriatului, cu accent pe dezvoltarea competențelor necesare gestionării și extinderii afacerilor.

Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Noua lege a antreprenoriatului constituie o lege-cadru și cuprinde principiile generale ce reglementează desfășurarea activităților antreprenoriale în Republica Moldova, reflectând

totodată tendințele economice și sociale actuale. Această nouă lege ar putea avea rolul unei „constituții a antreprenoriatului”, stabilind principii fundamentale și norme de referință pentru legislația conexasă, inclusiv cu privire la inițierea unei afaceri și relația dintre antreprenori și stat.

Capitolul I. Dispoziții generale.

În cadrul acestui capitol sunt prevăzute obiectul, scopul și obiectivele legii, sunt definite noțiunile principale utilizate în cuprinsul legii și stabilite principiile de bază de desfășurare a activității de antreprenoriat.

Capitolul II. Forme de antreprenoriat.

Capitolul II înglobează condiții generale de desfășurare a activității de antreprenoriat, forme de desfășurare a activității de antreprenoriat, desfășurarea activității de antreprenoriat de către organizațiile necomerciale, libertatea alegerii formei de desfășurare a activității de antreprenoriat, drepturile și obligațiile întreprinderii, economia socială, precum și măsuri de sprijin și încurajare a întreprinderilor sociale.

De menționat, drept noutate, că proiectul de lege prevede posibilitatea desfășurării activității de antreprenoriat de către tineri cu vârsta cuprinsă între 16-18 ani, prin înființarea întreprinderilor de exercițiu sub forma unei societăți cu răspundere limitată.

Capitolul III. Inițierea activității de antreprenoriat conține prevederi referitoare la înregistrarea formei de desfășurare a activității de întreprinzător, autorizarea activității de întreprinzător, domenii de activitate destinate exclusiv întreprinderilor de stat pentru desfășurarea activităților economice și aprobarea prealabilă a investițiilor de importanță pentru securitatea statului.

Capitolul IV. Interacțiunea cu autoritățile publice conține prevederi referitoare la reglementarea activității de întreprinzător, controlul de stat al activității de întreprinzător, platformele de cooperare și dialog în domeniul antreprenoriatului, accesul la finanțare și suport pentru dezvoltarea antreprenoriatului.

Capitolul V. Dispoziții finale prevede că Legea va intra în vigoare la expirarea termenului de 2 ani de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. La data intrării în vigoare a prezentei legi, Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, se abrogă. Respectiv, autoritățile vor avea la dispoziție 2 ani pentru a aduce actele normative în conformitate cu prezenta lege.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Una dintre opțiunile alternative constă în menținerea Legii nr. 845/1992 în redacția actuală.

O altă opțiune alternativă analizată constă în modificarea semnificativă a Legii nr. 845/1992, în vederea ajustării normelor care intră în conflict cu alte acte normative în vigoare. La nivel practic, ar fi fost necesară adoptarea mai multor Legi de modificare a reglementărilor speciale și a unei Legi desfășurate de modificare a Legii nr. 845/1992, care ar fi detaliat modificările punctuale per capitol, secțiune și articol. O astfel de abordare ar fi complicată, limitativă și nu ar asigura o actualizare comprehensivă a cadrului legal privind antreprenoriatul din Republica Moldova. De asemenea, aceasta nu ar răspunde în mod adecvat necesităților reale ale mediului de afaceri.

În cazul în care nu s-ar interveni cu proiectul propus, se va menține un cadru juridic inadvertent, care vine în contradicție cu dispozițiile Codului Civil și a altor legi speciale

aplicabile. De asemenea, nu se vor atinge obiectivele trasate de Republica Moldova în documente de politici, cum ar fi Strategia Națională de Dezvoltare Economică 2030, Programul Național pentru Promovarea Antreprenoriatului și Creșterea Competitivității în anii 2023-2027 (PACC 2027), Strategia națională de dezvoltare Moldova Europeană 2030 (SND), inclusiv și angajamentele Republicii Moldova asumate față de Uniunea Europeană prin Agenda de Asociere privind realizarea obiectivelor de politică de nivel mondial și punerea în aplicare a Agendei pentru dezvoltare durabilă 2030 și a celor 17 obiective de dezvoltare durabilă ale acesteia.

Luând în considerare posibilele consecințe negative în cazul în care va fi aplicată o opțiune alternativă, calificăm opțiunile alternative drept irelevante.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Nu este aplicabil.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea proiectului nu necesită alocarea surselor financiare suplimentare.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Proiectul de lege vine să reitereze angajamentele Guvernului privind simplificarea procedurilor de înregistrare și obținere a actelor permissive, precum și digitalizarea proceselor administrative. Proiectul de lege nu vine cu norme absolut noi, dar le sistematizează și structurează aceste angajamente care sunt deja prevăzute în legi speciale. Aceasta lege cadru vine să reitereze de ce aceste măsuri sunt vitale pentru mediul de afaceri în vederea reducerii timpului și costurilor asociate conformării la cerințele legale. Or, aceste măsuri sunt deosebit de importante pentru IMM-uri și nu doar, care se confruntă adesea cu resurse limitate și capacitate administrativă redusă.

4.4. Impactul social

Prin stimularea activităților economice, facilitarea accesului la finanțare și reducerea barierelor administrative, proiectul încurajează înființarea și dezvoltarea întreprinderilor. Aceste inițiative vor genera noi locuri de muncă și vor contribui la reducerea șomajului, în special în comunitățile vulnerabile.

Proiectul promovează sprijinirea antreprenoriatului feminin și a grupurilor vulnerabile, inclusiv a persoanelor din medii defavorizate sau cu dizabilități. Acest lucru contribuie la reducerea inegalităților economice și la promovarea unei societăți mai incluzive. Aceste măsuri pot genera o creștere a participării economice a femeilor și a grupurilor dezavantajate, precum și la o integrare socială și economică a comunităților marginalizate.

Proiectul promovează educația antreprenorială și dezvoltarea competențelor digitale și de inovare. Aceste inițiative nu doar că sprijină antreprenorii existenți, dar contribuie și la formarea unei noi generații de antreprenori și specialiști în domenii de viitor. Astfel aceste măsuri ar avea un impact asupra nivelului de educație antreprenorială și digitală, precum și la pregătirea forței de muncă pentru provocările unei economii moderne.

Prin sprijinirea antreprenorilor și promovarea investițiilor de importanță pentru securitatea statului, proiectul contribuie la reducerea decalajelor economice și sociale dintre regiunile țării. Aceste măsuri ar contribui la dezvoltarea infrastructurii economice și sociale

în zonele rurale sau defavorizate, inclusiv prin îmbunătățirea accesului la oportunități economice pentru locuitorii din regiunile țării.

Prin stabilirea principiilor de desfășurare a afacerilor legea promovează crearea unui mediu economic stabil și transparent, contribuind la creșterea veniturilor, reducerea sărăciei și îmbunătățirea calității vieții cetățenilor. În plus, stimularea antreprenoriatului social asigură o mai bună abordare a nevoilor comunității. Impactul social pe termen lung ar fi reducerea sărăciei prin crearea de oportunități economice și creșterea accesului la bunuri și servicii de calitate, dezvoltate de antreprenorii locali.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Nu este aplicabil.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Conform unui raport al Biroului Național de Statistică (BNS) din 2020, femeile reprezintă 33,9% dintre antreprenorii din Republica Moldova. Cu toate acestea, femeile antreprenoare beneficiază într-o proporție mai mică de sprijin în cadrul programelor de suport antreprenorial comparativ cu bărbații, ponderea femeilor antreprenoare susținute fiind mai joasă decât cota antreprenoriatului feminin la nivel național (23,8% comparativ cu 33,9%).

Datele din Indexul Egalității de Gen 2023 arată că diferența în veniturile salariale dintre femei și bărbați este de 13,6%, indicând o inegalitate semnificativă în remunerare. De asemenea, femeile se confruntă cu dificultăți sporite în accesarea resurselor financiare necesare pentru inițierea și dezvoltarea afacerilor.

Un studiu realizat de Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare estimează că eliminarea inegalităților economice dintre femei și bărbați ar putea duce la o creștere a PIB-ului Republicii Moldova cu până la 20%, echivalentul a aproximativ 39 de miliarde de lei.

Proiectul de lege privind antreprenoriatul promovează egalitatea de gen în sectorul economic și în societate. Prin instituirea unor mecanisme specifice de sprijinire a antreprenoriatului și prin eliminarea barierelor discriminatorii, proiectul are potențialul de a diminua disparitățile de gen și de a încuraja implicarea femeilor în activitățile economice.

De asemenea, sunt recunoscute inițiativele de antreprenoriat social, care pot contribui dezvoltarea activității economice în Republica Moldova, oferind, totodată, măsuri de protecție socială a persoanelor din grupuri defavorizate, prin încadrarea acestora în întreprinderi sociale și întreprinderi sociale de inserție, dar nu numai.

Aceste măsuri vor avea impact asupra reducerii inegalităților sociale și economice dintre femei și bărbați, precum și asupra promovării incluziunii economice a femeilor și a persoanelor din grupurile vulnerabile.

4.5. Impactul asupra mediului

Proiectul de lege va asigura creșterea economică sustenabilă și crearea condițiilor pentru promovarea și implementarea principiilor ESG (Mediu, Social și Guvernare) prin promovarea unei economii transparente, încurajarea tranziției verzi, dezvoltarea economiei sociale și sprijinirea antreprenorialului feminin, pentru a asigura o dezvoltare economică durabilă, responsabilă social și ecologic, inclusivă și echitabilă.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Proiectul de lege nu se supune expertizei de compatibilitate dat fiind faptul că nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Proiectul de lege nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
Avizul privind inițierea elaborării proiectului de lege a fost plasat pe pagina web www.particip.gov.md și poate fi accesat la următorul link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/13734 Proiectul de lege a fost supus consultărilor prealabile cu reprezentanții mediului de afaceri. Astfel, la 30.12.2024, pe platforma Consiliului economic pe lângă Prim-ministru au fost prezentate și discutate necesitatea modificării prevederilor Legii nr. 845/1992 și conceptul proiectului nou al Legii cu privire la antreprenoriat. Ca urmare a publicării avizului privind inițierea elaborării proiectului de lege, au parvenit propuneri de la Consiliul economic, referitoare la antreprenoriatul feminin, de la Alianța Întreprinderilor Mici și Mijlocii, Camera de Comerț și Industrie, Platforma pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului Social, Fundația Startup Moldova, Asociația Națională a companiilor din domeniul TIC. De asemenea, în scopul elucidării aspectelor diverse care se conțineau în propuneri și definitivării normelor care s-au propus a fi incluse în proiectul de lege, au fost organizate ședințe de consultare, și anume: - la 12.02.2025 a avut loc o ședință de consultare privind propunerile referitoare la antreprenoriatul feminin, la care au participat reprezentanți ai Consiliului Economic, ai UN WOMEN, ai AFAM, ai altor structuri din domeniu; - în luna februarie au avut loc 3 ședințe de consultare cu reprezentanții Platformei pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului Social; - proiectul a fost discutat cu experți în domeniu. Toate propunerile recepționate au fost examinate și, după caz, incluse în proiectul de lege. În scopul respectării prevederilor legale, proiectul de lege urmează a fi transmis autorităților spre avizare și efectuarea expertizelor, precum și plasat spre consultări publice pe pagina web oficială a Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării www.mded.gov.md, compartimentul Transparență, precum și pe pagina web www.particip.gov.md.
7. Concluziile expertizelor
Proiectul va fi supus expertizei juridice și anticorupție. Rezultatele expertizelor vor fi integrate și reflectate în Sinteza obiecțiilor și propunerilor.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

După adoptarea actului normativ vor fi operate modificări la legislația aplicabilă, prin transferul unor norme juridice din Legea nr. 845/1992 în cuprinsul altor acte normative, precum și, după caz, elaborarea unor legi noi, dedicate.

Conform unor estimări prealabile, acestea ar putea viza operarea următoarelor modificări.

1) *Completarea Legii nr. 231 din 23 septembrie 2010 cu privire la comerțul interior (publicată în Monitorul Oficial nr. 230-237 art. 262 din 01 octombrie 2021), Capitolul V¹: „Vânzarea produselor/serviciilor cu preț redus”, prin introducerea obligației prevăzute de art. 7² al Legii nr. 845/1992 („Obligația privind aplicarea reducerilor echivalente pentru toate instrumentele și mijloacele de plată”).*

2) *Completarea Codului Contravențional nr. 218 din 24 octombrie 2008 (publicat în Monitorul Oficial nr. 78-84 art. 100 din 17 martie 2017), Capitolul XV: „Contravenții ce afectează activitatea de întreprinzător, fiscalitatea, activitatea vamală și valorile imobiliare”, cu contravențiile prevăzute de art. 10 alin. (5¹), (6) și (8), art. 30 alin. (8) ale Legii nr. 845/1992.*

3) *Completarea Legii nr. 246 din 22 noiembrie 2017 cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală (publicată în Monitorul Oficial nr. 441-450 art. 750 din 22 decembrie 2017) cu dispozițiile Capitolului VI²: „Întreprinderea cu statut de monopol fiscal” ale Legii nr. 845/1992.*

4) *Completarea Codului Fiscal nr. 1163 din 24 aprilie 1997 (publicat în Monitorul Oficial nr. 62 art. 522 din 18 septembrie 1997) cu dispozițiile Capitolului VI²: „Întreprinderea cu statut de monopol fiscal” ale Legii nr. 845/1992;*

5) *Modificarea/abrogarea Legii nr. 93/1998 cu privire la patenta de întreprinzător,*

6) *Modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1165/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Comisiei Naționale pentru Antreprenoriat Social și a listei genurilor de activitate ce constituie activități de antreprenoriat social, etc.*
Adoptarea proiectului de act normativ conține abrogarea Legii nr. 845/1992.

Se propune ca proiectul de lege să intre în vigoare la expirarea termenului de 2 ani de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, termen în care autoritățile urmează să ajusteze legislația conexasă la prevederile prezentei legi.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea opțiunii recomandate va fi realizată prin modificarea cadrului legal primar și secundar existent, astfel cum este indicat în pct. 8 din Nota de fundamentare.

Secretar de stat

Natalia SELEVESTRU

Digitally signed by Selevestru Natalia
Date: 2025.04.24 19:51:15 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

